

له كوردستان يادی دامه‌زاندنی دادگای تاوانی نیوده‌وه‌تی ICC
 كرایه‌وه‌و داواكرا عێراق بېته ئه‌ندامی ئه‌و دادگایه و تاوانباره كورده‌كانی
 ئه‌نفال دادگای بکرتن

ئهمسائیش ۲۰۲۶-۷-۱۷ وهك سالانی رابردوو، له یادی ۲۴ ساڵه‌ی
 ده‌ست به‌كاربوونی دادگای تاوانی نیوده‌وه‌تیدا ICC كۆمه‌ڵێك چالاکی
 جوړاو جوړمان ئه‌نجامدا له شاره‌كانی هه‌له‌بجه، چه‌مچه‌مال، كه‌ركوك،
 هه‌ولێر، سلێمانی و رژگاری و

له چالاکییه‌كاندا به‌یاننامه‌ی تۆری KONCICC خۆنێریه‌وه، سهردانی
 نووسینگه‌ی په‌رله‌مانی عێراق كرا، داواكاری به‌ ئه‌ندام بووونی عێراق له‌و
 دادگایه‌ كرا.

هه‌روه‌ها پشتگیری له‌و هه‌لمه‌ته‌ جیهانییه‌ كرا بۆ به‌خشینی نۆبلی ئاشتی
 به‌ ICC كرا، كه ئیستا له به‌رده‌م هه‌ره‌شه‌ی توندایه‌.

ئەم دادگايە تاكە زەمانەتە بۆ رېگىرى لە جينۆسايدىد كوردنى گەلەكەمان لە
ئائىندە, لە كۆى چالاكئىيەكاندا سوپاسى ICC و OPCW كرا, تايبەت
بەو ھەموو خزمەتەى پېشكەش مەرفاىەتيان كرد لە بەرھەرووبونەوھى
چەكى كيميائى و جينۆسايد, كە ئيمەى خەلكى كوردستان قورباني يەكەمى
ئەو تاوانەين لە جىھاندا.

لە يادى ٢٨ سالى رۆژى دادپەرورەى تاوانكارى جىھانيدا

ياداوەرى, راستى, دادپەرورەى

پەيماننامەى رۆما كە ٢٧ سالى لەمەو پېش و لە ١٧-٧-١٩٩٨ بىرارى
لەسەر دراوە, تا ئىستا چەندىن جار ھەموار كراوەتەوھ و ٢٤ سالى
لەمەو پېش و لە يەك يۆلى ٢٠٠٢ ھە دەستى بەكار كەردووەو ١٢٤
دەولەت پەسندى پەيماننامە كە و دادگاگەيان كەردووەو ھەنووكە ئەندامن
تيايدا.

عیراق له ریکهوتی ۲۰۰۵-۲-۱۵ بهو ریککهوتنهوه په یوه ست بووه، بهلام
بې هیچ پروونکردنهوه یهک دواى دوو ههفته پاشه کسه ی لیکردووه.

۲۴ ساله ئەم دادگایه بههه موو کهموکورپه کان و ئەو رهخانه ی لپی
گرتراوه بۆته بهربه ستیک تا رادهیهک ههستپیکراو له بهردهم ئەنجامدانی
تاوانه زهقه کان و تا رادهیهک کهمکردنهوه یان، لهم پیناوه دا ئیمه زیاتر له
۲۱ ساله بې پسانهوه کار بۆ به ئەندام بوونی عیراق له دادگای تاوانی نیو
دهولهتی دهکهن.

له یادی ۲۸ ساله ی بریاری پیکهینانی دادگاکه و ۲۴ ساله ی دهست به کار
بوونی و روژی دادپهروهی تاوانکاری جیهانی، وهک گهلی کوردستان به
هه موو پیکهاته کانیهوه، له هه موو گهلانی دیکه زیاتر پیویستمان به
دادگایه کی جیهانی وا ههیه بۆ ئەوهی ریگری بکات له تراژیدییه کانی رابردو و
وهه ره شه ی دوژمنکارانه ی دهره کی، بۆیه داواکارین:

- عیراق په یماننامه ی رۆما واژو بکات و به زووترین کات په یوه ست بوونی
خوی به دادگای تاوانی نیودهولهتی رابگهیه نییت، بۆ ئەوهی دلنه واییمان

بداتی عێراقی ئەمڕۆ و ئایندە جیاپە لە عێراقی تاوان و جینۆسایدی پێشوو،
بۆ ئەم مەبەستە پێویستە پەرلەمانی عێراق بە رۆڵی خۆی ھەلبەستیت و
فشار بکات بۆ ئەندامبوونی عێراق لەم دادگایە.

- حکومەتی عێراق و پەرلەمانی عێراق فشار بخەنە سەر حکومەتی
ھەریمی کوردستان ٢٥٨ تۆمەتباری ئەنفال دادگایی بکڕن، ئەوانەشی
ناویان لە لیستە کەدا نییە و بەشداری تاوانیان کردووە زیاد بکڕن.

- حکومەتی عێراق ھەموو ئەوانە وەک تۆمەتبار ناویان لە کەیسەکانی
جینۆسایدی خەڵکی کوردستان و عێراق ھاتووە دادگایی بکات،
لیستەکانیان رێک بخاتووە بەناوی چواری و ناوی دایک و بیداتە پۆلیسی
ئەنتەرپۆل.

- حکومەتی عێراق قەرەبووی مادی و مەعنەوی قوربانیانی رژیمی پێشوو
بکاتووە بۆ جیاوازی، لە داوای لیبۆردن کردن لێیان و قەرەبووی مادی
بێجیاوازی.

- حکومهتی عێراقی پێشوازی له هیچ کهسێک نهکات له لایهن دادگای تاوانی نیودهوڵهتییهوه داواکراو بێت, یان گومان لیکراو بێت بهو تاوانانهی له تایبهتمهندی دادگای ناوبراوه.

- پهله بکریت له هینانهوهی روفاتی قوربانیانی گۆره به کۆمهلهکان و پشکنینیان بۆ بکریت بۆ ناسینهوهیان, بۆ ئهم مهبهسته پهله بکریت له هینانهوه روفاتهکانی پزیشکی دادوهری .

- دادگاییکردنی چهجاج ههنگاوێکی گهوره بوو بۆ قهرهبووکردنهوهی قوربانیا, دهبێت بپێته دهستپێکی دادگاییکردنی سهرحهم تۆمهتبارانی تاوانبارانی پرۆسهی ئهنفال و کهیسهکانی دی بێجیاوازی.

تۆری هاوپهیمانی رێکخراوه کوردستانییهکان له پێناو دادگای تاوانی نیو دهوڵهتی

Kurdish organizations Network coalition for the International Criminal court (KONCICC)

٠٠٩٦٤٧٥٠٣٧١٤٦٢٠٢٠٢٦-٧-١٧